

Advies over het gereduceerd stilstandsregime voor het windpark Sibelco Dessel

Adviesnummer:	<u>INBO.A.3990</u>
Auteur(s):	Joris Everaert
Contact:	Niko Boone (niko.boone@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	2020/16
Geadresseerden:	Agentschap Natuur en Bos T.a.v. Jochem Moelans Lange Kievitstraat 111-113 bus 63 2018 Antwerpen jochem.moelans@vlaanderen.be
Cc:	Agentschap Natuur en Bos Joris Janssens (joris.janssens@vlaanderen.be)

Dr. Maurice Hoffmann
Administrateur-generaal wnd.

Aanleiding

Sinds begin 2018 bevindt zich op het terrein van Sibelco in Dessel een windpark van drie windturbines. Op basis van vogeltellingen uitgevoerd voor de vergunningsaanvraag van het windpark, bleek er een potentieel betekenisvolle impact op de populatie van overwinterende meeuwen, omwille van sterfte door aanvaring tijdens de slaaptrek van de meeuwen (kokmeeuwen en stormmeeuwen) die het windpark dagelijks dwarsen tijdens het winterhalfjaar. Daarom werd in de vergunning een stilstandsregeling opgelegd, waarbij de turbines in de winterperiode dagelijks worden stilgelegd tijdens de piek van de slaaptrek (avond en ochtend). Deze maatregel betekent een significant verlies in energieopbrengst. De exploitant stelt daarom een aangepast stilstandsregime voor. Het nieuwe regime betekent een geschatte meeropbrengst van 5% hernieuwbare energie.

Vraag

Is de impact-berekening en de conclusie daaruit voor een gereduceerd stilstandsregime voor het windpark Sibelco in Dessel correct?

Toelichting

1 De nieuwe berekeningen en conclusies

In het kader van de vergunningsaanvraag werden bij het vooronderzoek in 2013-2014 zowel vleermuistellingen (nazomer 2013) als vogeltellingen (winter 2013-2014) uitgevoerd om een duidelijk zicht te krijgen op zowel het voorkomen van deze soortengroepen als hun vlieggedrag. Op basis van een impactberekening met deze gegevens werd toen het huidige stilstandregime vastgelegd.

Op basis van diezelfde tellingen in 2013-2014, maakte het studiebureau Sweco een nieuwe, meer gedetailleerde analyse van de mogelijke impact op de overwinterende meeuwen bij een aangepast stilstandregime (Van Winckel & Durinck, 2020). Hierbij wordt het volgende beoogd:

- Het verkorten van het stilstandregime bij zonsopgang en zonsondergang in het winterhalfjaar.
- Het behoud van een stilstandregime voor de turbines tijdens ca. 80% van de dagelijkse vliegbewegingen in het winterhalfjaar.
- Een berekening van de impact op de populatie wanneer ca. 20% van de vliegbewegingen plaatsvinden over een functionerend windpark.

Uit de nieuwe berekeningen concludeert men dat het procentueel aandeel slachtoffers t.o.v. de bestaande sterfte in de populatie, gemiddeld zowel voor kokmeeuw, stormmeeuw als voor beide samen, met respectievelijk 1,2 %, 2,34 % en 1,57 % onder het toelaatbare percentage van 5% blijft. In het worstcasescenario liggen de sterftepercentages allen boven het toelaatbare met respectievelijk 7,52 %, 11,45 % en 7,35 % (Van Winckel & Durinck, 2020).

2 Opmerkingen en aanbevelingen vanuit INBO

De berekeningen zijn correct uitgevoerd op basis van de aanbevelingen in de INBO leidraad (Everaert, 2015). De conclusies zijn ook correct voor het mogelijk effect enkel door het betreffende windpark. Er zijn echter enkele essentiële aandachtspunten en opmerkingen.

- De tellingen waarop de impactberekening is gebaseerd, dateren ondertussen al van zeven jaar geleden. Er kunnen zich ondertussen veranderingen hebben voorgedaan in zowel het aantal meeuwen als de vliegroutes.
- In het worstcasescenario worden de drempelwaarden voor mogelijk betekenisvolle effecten overschreden. Een gericht onderzoek naar het werkelijk aantal aanvaringslachtoffers kan hierin meer duidelijkheid brengen. Een voorwaarde hierbij is wel dat de meeste slachtoffers goed kunnen gevonden worden. De correctiefactoren om op basis van de gevonden slachtoffers het werkelijke aantal slachtoffers te berekenen, mogen immers niet zorgen voor te veel onzekerheid, bijvoorbeeld door een te beperkt beschikbaar zoekoppervlak. Dergelijk onderzoek kan gebeuren in de huidige situatie, waarna met die extra informatie een nieuwe impactberekening kan gemaakt worden voor een aangepast stilstandsregime. Dit onderzoek kan, indien wettelijk mogelijk, ook gebeuren in de nieuwe situatie (aangepast regime) gekoppeld aan een afspraak om weer over te schakelen op de oorspronkelijke verplichte maatregelen indien blijkt dat de werkelijke effecten toch nog betekenisvol kunnen zijn. De mogelijkheden en details voor dergelijk gericht onderzoek, kunnen onderzocht en dan weer voorgelegd worden aan het INBO.
- Bij de beoordeling van de impact op de winterpopulatie meeuwen, werden geen mogelijk cumulatieve effecten in rekening gebracht door windturbines in de omgeving van het windpark Sibelco die ook sterfte kunnen veroorzaken in dezelfde populatie. Zo is er ondertussen meer oostelijk (t.h.v. Maatheide) een windpark vergund waarbij in de voorwaarden ook een stilstandregime voor overwinterende meeuwen werd opgelegd omwille van mogelijk betekenisvolle effecten. De vergunning voor dit windpark zou wel nog in een beroepsprocedure zitten. Mogelijk veroorzaken enkele andere bestaande turbines in de omgeving (o.a. industriezone Gompel-Mol en Balendijk-Kristalpark) ook extra mortaliteit. De mogelijk cumulatieve impact moet nader berekend en beoordeeld worden op basis van de beschikbare informatie.

Conclusie

De impactberekening van een gereduceerd stilstandsregime voor het operationeel windpark Sibelco in Dessel is correct. Bij de conclusies zijn er echter enkele essentiële aandachtspunten en opmerkingen, met name bij de tellingen die voor de berekening zijn gebruikt, de mogelijk betekenisvolle effecten op de populatie in een worstcasescenario en de cumulatieve effecten met andere bestaande en vergunde windturbines in de omgeving van het windpark.

Referenties

Everaert J. (2015). Effecten van windturbines op vogels en vleermuizen in Vlaanderen. Leidraad voor risicoanalyse en monitoring. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, rapport INBO.R.2015.6498022.

Van Winckel J. & Durinck P. (2020). Windpark Dessel: berekening impact gereduceerde stilstandregeling. Rapport 0395-0020, status 03/04/2020. Sweco Belgium.